omnimode reservatæ intra Italiam, & extra urbem omnibus prohibuit ingressum in monasteria Monialium ad malum finem.

48 Excommunicatio lata à Concilio Tridentino incurritur, etiamsi ingressus non sit ad malum finem, nec prætextu licentiarum. At nulli est reservata, cum à Concilio *loc. cit.* nulla fiat reservationis mentio; unde potest absolvi à confessario approbato ab Ordinario loci, ut docent Donat. *tom.* 4. *prax. rerum Reg. tract.* 5. *q.* 1. *n.* 3. Tamburin. *de jure Abbatis. disp.* 22. *q.* 1. *n.* 3. Roderic. *tom.* 3. *qq. Reg. q.* 47. *art.* 2. & alii passim.

49 Excommunicatio lata à Gregorio XIII. & Paulo V. est Papæ reservata, & incurritur, etiamsi ingressus non sit ad malum finem, ut omnes concedunt, & etiamsi non sit ex prætextu licentiarum, ut tamquam in praxi tutius, & verius tenent Navarr. *comment.* 4. *de Regul. sub num.* 624. *& in manuali cap.* 27. *de censuris sub num.* 150. *verb.* Adde his primo::: Quaranta *in summa bullar. verb.* Monasteria Monialium *in calce constitut. Gregorii XIII. incip.* Ubi gratiæ::: Beja *in suis responsionibus* 1. *part. cas.* 30. *verb.* Hæc omnia, ubi docet de praxi totius Italiæ, Villagut. *tract. de usuris q.* 33. *num. ult.* ubi testatur sic responsum fuisse ab ipsomet Gregor. XIII. consulto à S. Carolo Borromæo, Flavius Cherubin. *in compend. Bullar. tom.* 1. *scol.* 1. *ad const. Gregor. XIII. incip.* Ubi gratiæ ::: ubi testatur de praxi Pœnitentiariæ, Donat. *tom.* 4. *prax. rer. Reg. tract.* 5. *quæst.* 2. *à num.* 6. ubi ex aliis testatur Gregorium XIII. declarasse suam mentem fuisse comprehendere quoscumque ingredientes, & admittentes, sicut fecit S. Pius V. const. *incip.* Regularium::: respectu mulierum quarumcumque ingredientium Conventus Regularium, ibi: "Declaramus fuisse, & esse mentem, & intentionem nostram, quod prædictæ literæ non solum comprehenderent, & comprehendant mulieres habentes, & prætendentes facultatem, & indulta ingrediendi monasteria, sed etiam omnes & quascumque mulieres alias, tam in specie, quàm in genere." Unde P. Suarez *tom.* 4. *de Relig. lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 6. retractans quæ dixerat *disp.* 22. *de censuris sect.* 6. *num.* 11. mutavit sententiam: & sic tenent Azorius, Roderic. Zechius, Graffius, Comitolus, Filliucius, Peyrinus, Merola, Thesaurus, Homobonus, Raynerius, Riccius, Megala, Coriolanus, & alii relati à Donat. *loc. cit.* contra Sanchez, Sayrum, Mirandam, Barbosam, Dianam, Zerolam, Portellum, Tamburinum, Pellizarium relatos ab ipso Donato *loc. cit. num.* 2. Felicem Potestat. *tom.* 1. *part.* 4. *num.* 3489. & alios plures volentes talem excommun. non incurri, nisi ingressus fiat sub prætextu licentiarum.

50 Quis autem possit absolvere à dicta excommunicatione, aliisque pœnis latis à Gregorio XIII. & Paulo V. in dict. constitutionibus. Vide *supra à num.* 19. *ad* 25.

51 Excommunicatio lata à Clemente VIII. per decretum de anno 1602. 26. *Novembris* incurritur ab omnibus violantibus clausuram Monialium ad malum finem, ut patet ex verbis præcisis decreti, ibi: *Violationis clausuræ Monialium ad malum finem.* Et hæc excommunicatio est reservata Romano Pontifici extra Urbem, & intra Italiam: unde ab ipsa non possunt extra urbem, & infra Italiam absolvere Regulares non obstantibus suis privilegiis, ut expresse fuit statutum de mandato Clementis VIII. à Sacr. Congreg. Episcop. & Regular. *in decreto de an.* 1602. 26. *Novemb.* Vid. *verb.* Absolutio *à n.* 43. *ad* 47.

53 Imperatores, Imperatrices, Reges & Reginæ, eorum filii, & filiæ possunt absque incursu excommunicationis, aliarumque pœnarum ingredi cum sua decenti comitiva in monasteria Monialium, quia hujusmodi personæ ratione excellentiæ, & dignitatis non comprehenduntur in dispositionibus odiosis, nisi exprimantur. Sanchez *lib.* 6. *moral. cap.* 16. *num.* 3. *cap.* 17. *num.* 5. Suarez *tom.* 4. *de Relig. lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 5. *in fine.* Emmanuel Rodriq. *tom.* 1. *quæst.* 45. *art.* 1. Joannes Crucius *in epitom. lib.* 1. *cap.* 5. *dub.* 1. *conclus.* 1. *in fine.* Tamburin. *de jure Abbatissar. disp.* 24. *quæst.* 20. Gibalin. *de Sanctimon. lib. disquis.* 1. *cap.* 4. §. 2. *concl.* 1. *num.* 2. Donat. *tom.* 4. *prax. rerum Regular. tract.* 5. *q.* 12. Bordon. *variar. resolut. part.* 2. *resolut.* 26. *n.* 35. Cajetanus de Alexandris *in confessario Monial. c.* 7. §. 7. & alii passim cum praxi universali: Barbosa tamen *in Trident. sess.* 25. *Regular. & Monial. c.* 5. *n.* 47. Bonacina *de clausura q.* 4. *punct.* 1. *n.* 4. tenent probabiliter contrarium. Vide novissimam dispositionem Benedicti XIV. allatam infra *sub n.* 98.

BIBLIOTECA NAZIONALE

An autem possint etiam dicta monasteria ingredi 54
Ducissæ, aliæque Principissæ, Duces, & Principes suprema jurisdictione, & auctoritate gaudentes? Negant passim Doctores, quia S. Pius V. const. *incip.* Regularium personarum::: Greg. XIII. const. *incip.* Ubi gratiæ::: Paulus V. const. *incip.* Monialium statui::: expresse interdixerunt talem ingressum, *etiam Comitissis, & Marchionissis, & Ducissis.* Attamen etiam de istis videtur praxis contraria. Vide dict. dispositionem sub *n.* 98.

An item dicta monasteria possint ingredi fundatri- 55
ces & fundatores? Negant passim Doctores, & ita fuisse decisum à Sacr. Congreg. Concilii, refert Aldan *in compend. canonic. resolut. lib.* 1. *tit.* 8. *numer.* 12. Barbosa *in summa apost. dec. verb.* Monialium clausura circa ingressum *num.* 7. & Donat. *tom.* 4. *prax. rer. Regul. tract.* 5. *quæst.* 13. *num.* 7. præcisis his verbis: "Monialium monasteria ingredi deinceps non permittitur mulieribus secularibus, nequidem fundatricibus, aut donatricibus ad breve, vel ad longum tempus, etiamsi à Sede Apostolica hoc eis specialiter esset indultum, cum Pauli V. constitutione de anno 1612. edita id fuerit in genere revocatum." Et Nicolius in flosculis *verb.* Fundator, sic refert: Sacra Congregatio &c. censuit fundatores monasteriorum Monialium non posse earumdem clausuram ingredi, nec à Monialibus recipi, nisi in literis apostolicis erectionis secus expresse caveatur. Eadem Sacr. Congreg. *in una Regularium* 17. *August.* 1639. Vide *verb.* Conventus *art.* 3. *à numer.* 17. *ad* 22. & dictam dispositionem infra *n.* 98.

Mulieres, quibus à Sede Apostolica conceditur li- 56
centia ingrediendi monasteria Monialium, non possunt ingredi, nisi prius habito consensu Monialium capitulariter præstito per suffragia secreta. Urban. VIII. const. *incip.* Sacrosanctum Apostolatus ministerium::: Consensus autem sufficit, quod sit capitulariter præstitus à majori parte Monialium; *cap.* 1. *de his quæ fiunt à majori parte cap.* cum similibus: cum enim Pontifex non determinet, an consensus sit præstandus ab omnibus Monialibus, censendum est voluisse istud relinquere dispositioni juris communis; *leg.* Commodissime, *ff. de lib. & posthum.*

Pueri & puellæ cujuscumque sint ætatis, nequeunt 58
ingredi & introduci in monasteria Monialium. Concil. Trident. *sess.* 25. *de Regul. & Monial. cap.* 5. ibi: *Ingredi autem septa monasterii nemini liceat cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit.* Et sæpe sæpius declaravit Sacra Congreg. Episc. & Regul. quod introducens infantes cujusvis sexus, vel ætatis, incurrit censuras violatæ clausuræ, & signanter *in Tudentina* 7. *April.* 1579. *in Neapolit.* 22. *Martii* 1580. *in Cremonen.* 12. *Februar.* 1585. *in Taurinen.* 10. *Junii* 1650. Unde tolerari non debet, quod puellæ licet parvulæ ingrediantur, & egrediantur ad libitum; ead. Sacr. Congreg. *in Pistorien.* 24. *Februar.* 1579. & Abbatissa, quæ hoc permittit, privatur officio, voceque passiva: ead. Sacr. Congreg. Episc. *in S. Sever.* 8. *Maji* 1595.

Nomine Monialium introducentium, vel admitten- 59
tium in clausuram personas non habentes ad id legitimam facultatem, veniunt omnes active influentes in talem ingressum, ut sunt invitantes, consulentes, hortantes, approbantes, monstrantes iter, auferentes impedimenta, januam aperientes, eas recipientes, concedentes, & auctoritative, sive ratione sui officii permittentes, ut intrent; vide *verb.* Conventus *art.* 3. *à n.* 30. *ad* 32.

Cardinales, aut Episcopi, sive alii Prælati ingredi 60
non possunt monasteria Monialium, quæ eorum jurisdictioni non subsunt, ut colligitur *ex cap.* Periculoso *unic. de statu Regul. in* 6. ex Conc. Tridentino *sess.* 25. *de Regul. & Monial. cap.* 5. ex constitutione S. Pii V. *incip.* Circa Pastoralis officii::: constitut. Gregorii XIII. *incip.* Ubi gratiæ ::: & alia ejusdem *incip.* Dubiis ::: & tenent Tamburin. *de Monialib. disp.* 24. *q.* 9. *num.* 1. Donat. *tom.* 4. *prax. rer. Reg. quæst.* 24. Cajetanus de Alexandris *in Confess. Monial. cap.* 1. §. 4. *quæst.* 3. & alii passim.

61 Neque Cardinales Legati habent potestatem visitandi Moniales & ingrediendi clausuram: Sacr. Congreg. Episc. & Regul. *in Pononien.* 30. *Septemb.* 1650. approbante Innocentio X. Et à fortiori neque Vicelegatus potest clausuram ingredi sine Episcopi licentia, ut declaravit Sacr. Congreg. Episcop. 8. *Martii* 1605. apud Gavant. *in manual. Episcop. verb.* Monialium *clausura num.* 29.

62 Nec Inquisitores, nisi ex causa S. Officii, ut declaravit Congr. S. Officii 16. *Februar.* 1628. apud Cajetanum de Alexandris *l. c. quæst.* 3.

63 Neque Magistratus, & deputati ad curam Monialium debent ingredi cum Episcopo, nisi eos elegerit. Sacr. Cong. Episcop. & Regul. apud Gavant. *l. c. n.* 30.

64 Neque permittere debet Episcopus deputari à civitatibus aliquos, qui comitentur visitatores Monialium Regularibus etiam subjectarum, prout decrevit eadem Sacr. Congreg. Episcop. 22. *Jan.* 1616. apud Gavantum *loc. cit. num.* 63.

65 Prælati omnes seculares Episcopali, ac etiam Cardinalatus dignitate prædiri, nequeunt ingredi clausuram Monialium etiam sibi subjectarum, nisi in casibus necessariis, & comitati à paucis, iisque senioribus, ac religiosis personis: sic expresse statuit Gregorius XIII.
66 constit. *incip.* Dubiis::: Si autem contrafecerint, incurrunt interdictum ab ingressu ecclesiæ pro prima vice, pro secunda vero contrahunt suspensionem à pontificali munere, & à divinis, pro tertia autem vice, ac deinceps excommunicatione majori ipso facto afficiuntur;
67 Sic expresse Gregorius XIII. in dict. const. *incip.* Du-
68 biis::: Unde non possunt Episcopi secum ducere in clau-
69 suram ullos laicos tamquam comites, & socios. Vide *verb.* Episcopus *art.* 6. *num.* 99. Adducitur, & solvitur
70 instantia. Vide *ib. num.* 100. Propter necessitatem tamen, & ad promovendam utilitatem monasterii possunt Episcopi secum ducere aliquos peritos laicos: vide *ib.*
71 *num.* 101. Non possunt tamen Episcopi secum ducere in clausuram plusquam octo personas, aliàs incurrunt
72 prædictas censuras. Vide *ib. num.* 102. *& seq.* Absolutio tamen ab istis censuris non est Papæ reservata. Vide *ib. num.* 105.

73 Prælati Regulares ingredientes extra necessitatem monasteria Monialium sibi subjectarum ligantur dicta excommunicatione majori, & privantur omnibus officiis, & dignitatibus. Gregorius XIII. in dict. constitut. *incip.*
74 Dubiis::: Nec possunt Prælati Regulares ordinarie ingredi monasteria Monialium. "Nisi ex causa visitationis localis & hoc semel tantum in anno, ita ut in eo anno, in quo unus ex memoratis Superioribus visitavit, alius Superior à visitatione hujusmodi se omnino abstineat.... Visitet autem Superior Regularis interiorem clausuram per se ipsum, non autem per alium, etiamsi fuerit legitime impeditus; quo casu differatur visitatio in aliud tempus, quo cessaverit impedimentum, & visitationem celeriter, & unica die, debita tamen cum diligentia absolvat, nec ante ortum Solis eam incipiat, nec post occasum protrahat.... Visitatio vero personalis fiat ad crates, & omnino extra clausuram monasterii, & per ipsummet Superiorem dumtaxat, ut supradictum est de visitatione interioris clausuræ." Sic expresse statuit Alexander VII. constit. *incip.* Felici Sacrarum Virginum statui::: Ex quibus dictæ constitutionis verbis clare patet, non posse Superiores Regulares delegare alios ad visitationem Monialium, sed ipsam pos-
75 se solum peragere per se ipsos. Et idem addendum est ad dicta sub *verb.* Prælat. Reg. *num.* 39. Prælatus Re-
76 gularis, si fuerit Generalis, potest secum introducere duos socios sui ordinis: si fuerit alius à Generali potest introducere secum tantum unum socium sui Ordinis exclusis omnibus aliis, etiam ratione officii. Alex. VII. in cit. constit. *incip.* Felici::: Nec ipse visitator, neque ejus socii possunt sumere intra clausuram ullam refectionem. Alex. VII. *ib.* Si ob clausuram, aut aliam urgen- 77
tem, & necessariam causam oportuerit Superiorem Regularem eodem anno pluries ingredi septa monasterii, tunc non aliter ingredi potest, quàm cum præsentia Episcopi diœcesani, vel alterius personæ ecclesiasticæ secularis, boni exempli, ac maturæ ætatis, ab ipso Episcopo ad hoc specialiter deputatæ: ita expresse Alexan-
der VII. *ibidem.* Si Superior Regularis supradictis con- 78
trafecerit, ipso facto pœnam excommunicationis, & privationis omnium officiorum, quæ obtinet, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, vel alia imposterum obtinenda, vocisque activæ, & passivæ absque alia declaratione incurrat: & nihilominus nullis privilegiis, & exemp-
tionibus tueri se possit, quominus ab Episcopo loci, tamquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegato, quoties, & quando opus fuerit, corrigi, & puniri valeat. Sic præcise Alexander VII. in cit. constit. *incip.* Felici::
Confessarii quomodo, & quando possint ingredi 79
clausuram; vide infra *art.* 5. *à n.* 50.

Medici & Chirurgi quando, & quomodo ingredi 80
possint clausuram Monialium. Vide *verb.* Medicus *à n.* 13. *ad* 18.

Factores, Syndici, aliique operarii ad Monialium 81
servitium necessarii possunt de legitimi Superioris licentia ingredi clausuram ad exercenda suæ artis opera, quæ commode extra monasterium exercere non possunt. *Communis.* Qui tamen habet licentiam ingrediendi pro uno 82
servitio, non potest ingredi ad aliud servitium præstandum, aliàs violat clausuram, cum licentia non se extendat ultra opera suæ artis. Sic decrevit Sacr. Congr. Episcop. & Regul. *in Ferrarien.* 6. *August.* 1601. *in Spoletana* 1. *Octob. ejusdem anni, in Pisaur.* 14. *Junii* 1630.

Clausuram violant, & in excommunicationem Papæ 83
reservatam incidunt mulieres illæ, seu viri, qui cum uno saxo, vel ligno, vel qualibet alia re intrant sub prætextu deferendi necessaria pro fabrica: & ita etiam Moniales illæ, quæ tales introducunt. Sic decrevit Sac. Congr. Episcop. & Regul. *in Isernien.* 11. *Jun.* 1583. apud Nicol. *in floscul. verb.* Clausura *num.* 40.

Secus autem, qui ingreditur, etiam sine licentia, 84
ad extinguendum incendium, vel ad servandum se ipsum, aut monasterium ab incendio, vel ad succurrendum in aliis casibus repentinæ ruinæ. Sacr. Congregat. Episcop. & Reg. *in Interamnen.* 16. *Decemb.* 1601. *in Alatrina* 12. *Martii* 1602. *in Spoletana* 27. *Maji* 1603.

Licentiam concedere pro ingressu in clausuram Mo- 85
nialium spectat ad Episcopum auctoritate quidem propria pro monasteriis sibi subjectis, & auctoritate delegata pro monasteriis Sedi Apostolicæ subjectis. Sic decisum fuisse referunt Barbosa *de offic. & potest. Episc. part.* 3. *alleg.* 102. *num.* 38. Tambur. *de jure Abbat. disp.* 23. *quæst.* 1. *num.* 3. & tenent communiter Doc-
tores. Item pro dictis monasteriis talem licentiam con- 86
cedere potest Vicarius Generalis, si ad hoc habeat speciale mandatum; non enim sufficit generalis facultas, ut declaravit Sacr. Congr. Concil. apud Suarez *de Relig. tom.* 4. *tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 11. Cajetanus de Alexandris *in confessario Monialium cap.* 7. §. 2. *quæst.* 2. Pellizar. *de Monialib. cap.* 5. *num.* 147. & apud Matthæucci *Officialis Curiæ cap. XI. num.* 9. Item 87
talem licentiam concedere potest Vicarius Capitularis etiam pro monasteriis Sedi Apostolicæ subjectis, quia Capitulum, seu Vicarius Capitularis succedit Episcopo etiam in jurisdictione delegata, quando hæc est in perpetuum commissa muneri Episcopali, ut advertit Molina *de justitia tom.* 6. *tract.* 5. *disp.* 11. *sub num.* 8. & 9. & Barbosa *de offic. & potest. Episcop. part.* 3. *alleg.* 133. *n.* 21. Et sic tenent Tamburin. *l. c. q.* 2. *n.* 4. Pellizar. *l. c. n.* 158. Cajetanus de Alexandris *l. c. q.* 2. Donat. *prax. rer. Regul. tom.* 4. *tract.* 6. *q.* 16. *n.* 1. & alii passim.

Pro ingressu in monasteria Regularibus immediate 88
subjecta, stando in jure Concilii Tridentini sufficere vi-

detur sola licentia Superioris Regularis; quia Concilium *sess. 25. de Regul. & Monialib. cap. 6.* utitur disjunctiva *vel*; ibi: *Ingredi autem intra septa monasterii nemini liceat cujuscumque generis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia.* Et de facto *die 19. Junii 1597.* Sacr. Congr. Cardin. Concil. Trid. Interpretum *censuit, licentias ingrediendi intra septa Monialium ex vera tantum necessitate concedendas quoad monasteria Regularibus subjecta pertinere dumtaxat ad ipsos Superiores Regulares.* Quod decret. referunt Eminen. Card. Bellarmin. *in dict. cap. 5. Trid. sess. 25. de Reg.* Tamburin. *loc. cit. q. 1. n. 6.* Donat. *loc. cit. q. 17. num. 9.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. part. 3. alleg. 102. n. 41.* ubi testatur se vidisse tale decretum subscriptum ab Eminentiss. Card. Millino.

89 Et sic etiam fuit ab eadem Sacr. Congregatione Concilii novissime resolutum *in Hyeracensi 26. Jan. 1692.* in contradictorio judicio, ut patet ex decreto authentico subscripto ab Eminentiss. Card. Petra tunc ejusdem Sacræ Congr. Secretario, & suo sigillo munito asservato in archivio hujus conventus S. Bernardini Alexandriæ Min. de observantia, ut sequitur.

Hyeracen. Visitationis.

"Intra diœcesim in oppido Castri Veteris adest monasterio Monialium B. Mariæ Vallis Viridis subjectum jurisdictioni Prioryssæ Messanensis, & pro tali à Sacra Congregatione reputatum anno 1579. in contradictorio judicio inter dict. Prioryssam, & tunc temporis Episcopum Hyeracensem.

"Ad visitationem hujus monasterii curavit accedere anno 1690. modernus Episcopus, qua quoad clausuram acta, volens eam perficere quoad singulas Moniales, fuit impeditus, quare præsupposita asserta exemptione, utraque parte citata, ac informante supra infrascriptis dubiis concordatis dignentur EE. VV. respondere.

"Quinto, an medici, aliique ministri necessarii ingredi possint cum sola licentia, & approbatione Delegati absque licentia vel consensu Episcopi?

"Die 26. Januar. 1692. Sacr. Congreg. Eminentiss. S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, juribus ab utraque parte deductis mature perpensis, censuit ad quintum danda esse decreta in hac ipsa Hyeracen. à Sacr. Congr. Concilii edita de anno 1582. ad tertium dubium tenoris sequentis.

"Tertio item, se sotto nome d' infermità, Fantesche ordinarie, Garzoni, quali hanno da portare grano, farina, legna, acqua, è altre cose necessarie, Sartori, Muratori, Falegnami, è Procuratori, possino, ò non possino entrare in detto monastero?

"Sacra Congregatio respondit, licentiam ingrediendi monasteria spectare ad Superiorem Regularem ex cap. 5. sess. 25. de Reg.

"Ita reperitur in regesto authographo ejusd. S. Cong. Concil. lib. decretorum 42. fol. 45." = *In quorum fidem &c.* = Hac die 27. Junii 1708. = *V. Petra Secretario.*

Quod decretum, cum, ut vides, sit editum à Sacr. Concilii Congregatione, juribus ab utraque parte deductis mature perpensis, & authentice habeatur subscriptum, & sub sigillo munitum à S. R. Emin. Principe Cardinali Petra, non parvi faciendum.

90 Attamen eadem Sacra Congregatio Concilii pluries contrarium statuit, & signanter in decreto, Papa approbante, emanato 13. Novemb. 1610. & iterum renovato an. 1630. in Bellunen. ubi dicitur:

"Lecto in Sacra Congregatione decreto circa ingredientes septa monasteriorum, omnes censuerunt illud esse edendum, & est tenoris sequentis: tametsi aliàs Sacr. Congregat. Concilii declaraverit licentiam ingrediendi septa monasteriorum Monialium exemptarum, & Regularibus subjectarum, ex vera tantum necessitate, quæ Moniales respiciat, concedens, seu accedens ad loquendum cum Monialibus, pertinere ad ipsos tantum Superiores Regulares; Nihilominus sub die 13. Novemb. 1610. quo magis clausuræ observationi consuleretur, facultate sibi à SS. D. N. tributa statuit & decrevit, ut deinceps intra hujusmodi septa ingredi nemini liceat, nisi licentiæ in casibus necessariis concedendæ nedum à Superioribus Regularibus dict. monasteriorum, sed etiam à locorum Ordinariis obtentæ tuerint, non obstant. quibuscumque legibus, statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus.

"Postremo autem ad removendam omnem dubietatem, quæ ex hujusmodi decreto forsan oriri potest, negotio iterum in Sacr. Cong. proposito, atque SS. D. nostro relato." = Die 21. Maji 1630.

"Sanctitas sua declaravit, hujusmodi licentias à Superioribus Regularibus non esse petendas in illis locis, in quibus adest consuetudo, ut istæ ab Episcopo tantum concedantur: hoc enim casu statuit, & decrevit talem consuetudinem esse servandam, & ipsorum Episcoporum tantummodo licentias sufficere, etiam privative quoad ipsos Regulares; lib. 4. decr. pag. 30." Sic referunt Monacell. *part. 2. tit. 15. form. 15. n. 3.*

Et concordant alia decreta Sacr. Congreg. Episcop. 91
& Regul. relata ab eodem Monacell. *part. 1. tit. XI. formul. 19. num. 7. & 8.* ibi Sacr. Congr. *in generali decreto per viam legis emanato 24. Aug. 1594.* sic statuit: "Essendo le persone secolari più conosciute dai loro Prelati Ordinari, che da' Religiosi di qualsivoglia ordine, per abbondare in cautela questi miei Signori qui della Congregazione hanno risoluto, che per l' avvenire non si abbia d' ammetere persona alcuna à parlare alle Monache, tampoco dentro la clausura d' essi monasteri soggetti a' Regolari, senza licenza expressa in scritto degli Ordinari de' luoghi, è oltre à quella si dovrà perciò ottenere dalli Superiori Regolari, non ostante qualunque lege, statuto, ò consuetudine di tempo immemorabile in contrario, con ordine, che io debba avvertire la P. V. acciò lo significhi al P. Generale, è à tutti li Provinciali, perchè lo facciano osservare in ogni luogo conforme alla suddetta risoluzione senza eccezione alcuna, onde non manchi d' eseguire con ogni sollecitudine, ed il Signore la preservi." = Roma 24. Agosto 1594.

Et in alio edito *in Camerinen. 7. Martii 1617.* sic 92
extenso: "Sacr. Congr. ut controversiis, quæ inter Episcopum Camerin. & Superiores Regulares exortæ sunt, finis imponatur, censuit facultatem concedendi personis secularibus licentiam alloquendi Moniales eisdem Regularibus subjectas, in civitate quidem Camerinen. ad Episcopum, sive ejus Vicarium Generalem, ac Superiorem Regularem, cui Moniales ipsæ subjectæ sunt, conjunctim, tantum idem Episcopus, seu ejus Vicarius primo loco subscribat: per diœcesim vero non ad Vicarium Foraneum, sed ab eodem Episcopo ad id deputandum, nec non ad Superiorem Regularem, qui priori loco subscribat, conjunctim pariter spectasset, idemque quoad licentiam eorum; quibus ordinarie septa monasteriorum eorumdem Monialium ingredi necesse est, servandum esse, repentinis tamen casibus extremæ necessitatis exceptis, in quibus licentia unius eorum subscriptione roborata sufficiat: edicta vero, quibus personis secularibus ad eadem monasteria Monialium accessus prohibetur, ab Episcopo dumtaxat subscribenda, & publicanda esse decrevit."

Quod & declaravit novissime etiam Sacr. Congreg. 93
Concil. *in Bononien. 17. Maji 1704.* in qua statuit, quod licentia ingressus in clausuram Monialium à nemine dari potest sine approbatione Episcopi, non obstante privilegio, seu consuetudine: Sic refert Monacell. *p. 2. tit. 15. formul. 15. n. 14.* & idem decrevit eadem Sacr. Cong. Conc. *in una Burgi S. Dominici 21. Apr. 1731.*

Episcopus potest excommunicationem sibi reservatam 94
imponere circa aperitionem ostii clausuræ Monialium etiam Regularibus subjectarum: Sac. Congr. Concilii *in Viterb. die 26. Junii 1627.* apud Panimoll. *dec. 84. adnot. 3. num. 56.* ubi cum quæreretur: "An Episcopus ad clausuram custodiendam etiam in monasteriis Regularibus subjectis possit excommunicationis latæ sententiæ pœnam sibi reservatæ imponere circa aperitionem ostii clausuræ extra casus indigentiæ, necnon circa accessus, & colloquia cum Monialibus, dictaque excommunicatio liget nedum Regulares accedentes, verum etiam Moniales, facta de illis mentione, adeo ut Superior Regularis ab hujusmodi excommunicatione absolvere nequeat?"

Sacra Congregatio Card. Concil. Trid. Interpretum respondit, Episcopum posse.

95 Episcopus potest visitare clausuram, & monasteria Monialium Regularibus subjectarum, etiam inconsultis, & irrequisitis earum Superioribus Regularibus; Sacr. Congr. Concil. *in Conimb. die 26. Maji 1640.* apud Barbos. *ad sess. 25. de Reg. & Mon. c. 5. n. 13.* ibi: "Sacra Congr. Concilii censuit, Episcopum Conimbricensem, uti Sedis Apostolicæ Delegatum, potuisse quoad clausuram monasteriorum Monialium conventus, & Cellas ordinis Cisterciensis, regularibus ejusdem ordinis subjectarum visitare, etiam assumpto secum Vicario Generali, & Confessario earumdem Monialium: Monialesque ipsas in iis, quæ ad eamdem clausuram pertinent, examini subjicere, semotis etiam suspicione violatæ clausuræ, ac quacumque Superiorum Regularium negligentia, ipsique inconsultis: ac insuper eidem Episcopo licuisse Rectorem collegii dicti ordinis ex supradicta causa inobedientem declarare in pœnam excommunicationis, ac alias comminatas incurrisse."

96 Quoad talem autem visitationem debet Episcopus observare resolutiones, & responsiones Sacræ Congregationis Concilii ad dubia eidem super ea re proposita à P. Francisco de Monelia Ord. Min. de Observantia Procuratore Generali.

I. "An Episcopus visitaturus clausuram Monialium Regularibus subjectarum teneatur ante accessum ejusdem Monialibus præfinire diem & horam visitationis?

II. "An in ecclesiis earumdem Monialium non curatis visitare possit Sanctissimum Sacramentum, Oleum infirmorum, confessionialia, sepulturas, ac reliquias inibi existentes? & quatenus *affirmative.*

III. "An in casu resistentiæ Monialium possit fores ecclesiæ frangere, tabernaculum violenter aperire, ecclesiam interdicere, & Eucharistiæ Sacramentum ad aliam ecclesiam transferre?

IV. "An Episcopo monasteriorum clausuram visitare volenti, dictæ Moniales teneantur erigere in ecclesia exteriori, vel interiori sedem cum Baldachino, vel solummodo sufficiat illi stratum præparare in utraque ecclesia?

V. "An Episcopus dictam clausuram visitaturus, præterquam convisitatores, possit pro suo libito secum ducere intus monasterium alias personas, sive ecclesiasticas, sive seculares indeterminate, vel in certo, & præfixo numero?

VI. "An Episcopum dictorum monasteriorum clausuram visitaturum teneantur Moniales omnes excipere personaliter cum cruce & cantico *Benedictus*?

VII. "An dictæ Moniales teneantur in ipso clausuræ ingressu adornare stratum, ibique genuflectenti Episcopo Monialis aliqua porrigere debeat crucem deosculandam?

VIII. "An Episcopus clausuram ingressus possit pro suo libito convocare dictas Moniales omnes in choro interiori, aut alio loco, & ad eas sermonem habere?

IX. "An absolute, & indifferenter visitare possit cellas dictarum Monialium, etiam quoad non pertinentia ad clausuram:

Ad quæ die 10. Januarii 1686. Sacr. Cong. S. R. E. C. Concil. Trident. Interpretum respondit:

Ad I. "Negative.
Ad II. "Censuit dandum esse decretum in Florentina juris visitandi tenoris infrascripti.
"An Archiepiscopus, seu de ejus mandato Vicarius Generalis possit visitare Sanctiss. Sacramentum, olea sacra, confessionalia, & sepulturas in ecclesiis Monialium Regularibus subjectarum? Die 29. Julii 1684. S. C. Conc. respond. *negative*, nisi in his, quæ concernunt observantiam clausuræ, & quatenus non adsit legitima consuetudo in contrarium.
Ad III. "Negative, nisi in casibus spectantibus ad clausuram.
Ad IV. "Sufficere præparationem strati.
Ad V. "Servandas esse constitutiones apostolic. Gregorii XIII. Dubiis, quæ emergunt, Nos omnem vexationis materiam tollere, & viam scandali præcidere, ac sanctimonialium quieti consulere volentes; harum tenore auctoritate apostolica declaramus, Prælatos omnes, tam seculares, quàm Regulares, quibus cura, & regimen monasteriorum Monialium, quovis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi monasteria prædicta ita demum uti posse, si id faciant in casibus necessariis, & à paucis, iisque senioribus, ac religiosis personis comitati.
Ad VI. "Negative.
Ad VII. "Itidem negative.
Ad VIII. "Posse.
Ad IX. "Negative.

His juvat addere novissimas resolutiones Sac. Cong. 97
Concil. *in Bononien. indultorum 17. Maji 1704.* propositis sequentibus dubiis.

"Primo. An liceat confessario signare licentias ingressus in monasterium privative, & independenter ab Archiepiscopo? Secundo. Et quatenus negative, an, & quomodo confessarius possit signare dictas licentias, & in quibus casibus, & pro quibus personis? Tertio. An licentiæ solius Archiepiscopi possint impediri ex dissensu confessarii? Quarto. An Archiepiscopus possit prohibere confessario, ne signet, aut concedat licentias pro allocutione, tam cum Monialibus, quàm cum educandis ad crates? Quinto. An idem confessarius possit celebrare sacrum in capella infirmariæ monasterii? Sexto. Et quatenus affirmative, an iis casibus, in quibus potest celebrare in dicta capella, valeat uti in Ministrum, seu Clericum qualibet persona seculari sibi visa, seu potius teneatur adhibere Clericum approbatum cum licentia Archiepiscopi? Sacr. Congr. respondit: Ad primum *negative.* Ad secundum *affirmative* pro personis approbatis ab Archiepiscopo. Ad tertium *negative.* Ad quartum & quintum *affirmative.* Ad sextum *negative* quoad primam partem; *affirmative* quoad secundam."

Alia ad rem. Vide *verb.* Visitatio *num.* 10. 98

Super clausura Monialium attendenda est novissima 99
fel. rec. Benedicti XIV. constitutio, *incipiens*: Salutare in catholica Ecclesia institutum::: in qua revocat omnia indulta, & privilegia ingrediendi clausuram monasterium Monialium, & ipsas Moniales è dicta clausura egrediendi: prohibetque quibuscumque, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, sive singulis, sive eorumdem Cardinalium Congregationibus, ne facultates, & licentias ingrediendi clausuram Monialium ullo modo concedant; & concessas omnino invalidas declarat; ac decernit, quemlibet ipsorum, & quorumcumque aliorum, etiam speciali mentione dignorum, quacumque facultate hujusmodi, sive pro se, sive pro aliis temere uti audentem, ipso facto absque ulla declaratione pœnas, & ecclesiasticas censuras contra violantes clausuram Monialium incurrere, & incursas esse, à quibus præterquam à Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolvi possit.... Exceptis dumtaxat locorum Ordinariis, iisque omnibus Superioribus, quibus tamquam Ordinariis, & ordinaria jurisdictione utentibus Monialium monasteria subjecta, & addicta sunt, in casibus tamen necessariis, & servatis aliis de jure servandis, & non aliter omnino.

Si cura alicujus monasterii subjecti Regularibus à S. 100
Sede demandetur tertio, *v. gr.* alicui Abbati, aut alteri in dignitate constituto, ob aliquam controversiam, vel ad placitum ejusdem S. Sedis, tunc Episcopus nullimode se ingerere potest in monasterii sic dispositi gubernio, nec quantum ad clausuram, & ad illam spectantia, quia ille tertius in tali casu non consideratur ut Regularis Su-

Superior, cujus potestas supplenda per Episcopum decernitur in Concilio, & apostolicis provisionibus, sed tamquam apostolicus delegatus specialiter deputatus ad dicti monasterii regimen independenter à quocunque Ordinario, & dependenter ab ipsa sola S. Sede, prout declaratur regulariter in Brevibus ad hoc expeditis, & inveniùr generaliter decisum per Sacr. Congr. Episcop. & Regul. 17. *Jan.* 1642. apud Nicol. *in flosculis verb.* Gubernator *num.* 12.

101 Moniales Portugalliæ & Algarbiæ ad claustra revocantur, nec ipsis ultra permittendus est exitus. Bene-
102 dict. XIV. constit. *incip*, Cum sacrarum::: Moniales Ordinis S. Spiritus in Hispania & Polonia existentes, subjiciuntur locorum Ordinariis. Idem constit. 15. *incip.* Sæpe Romanorum §. 3.

103 Moniales Græco Melchitæ regulam S. Basilii sequi
104 debent. Idem constit. 87. *incip.* Demandatam §. 23. Sub regimine Monachorum Congregationis S. Joannis de Soario, & immediata subjectione Ordinarii, mediata vero Patriarchæ Catholici, tamquam delegati S. Sedis, Abbati autem Generali dumtaxat in defectum Episcopi, & Patriarchæ catholici. *ib.*

105 * Moniales Regularibus subjectæ ex Trid. *sess.* 25. *de Regul. cap.* 5. Ordinario loci tamquam delegato subjiciuntur quoad clausuram. Id vero declarans Gregorius XV. in constit. sua *num.* 18. statuit, confessarios earum Regulares ab ipsis suis Superioribus deputatos pro confessionibus Monialium, ab Episcopo approbandos esse. Eidem etiam Episcopo reddendam esse rationem ab iis, qui bona illarum administrant, accitis tamen tunc etiam Superioribus Regularium, qui si renuerint, tunc id præstet per se Episcopus. Datur etiam Episcopo auctoritas præsidendi una cum Superiore Regulari, cum Antistites monasterii eliguntur. Denique conceditur Episcopo, ut si Regulares forte in ordine ad clusuram deliquerint, puniat illos, & corrigat usque ad censuras. Alexander VII. in sua constit. 153 concedit Superioribus Regularibus jus ingrediendi septa monasterii earumdem Monialium semel quotannis occasione visitationis. Sæpius vero ex causa urgenti venit, ne ingrederentur nisi præsente Episcopo, vel alio Ecclesiastico ab eodem deputato. *Institut. eccles.* 29. *n.* 4. & 5. Contraria quoad hæc omnia consuetudo etiam immemorialis à Sacra Congregatione sæpius reprobata est. *lb. n.* 7. & *seq.*

106 In visitationibus monasteriorum Sanctimonialium non tenetur Episcopus denuntiare illis diem & horam visitationis, sicut nec tenetur ducere secum Superiorem Regularem ejusdem ordinis. *Ib.* §. 28. Potest etiam Episcopus Monialibus Regularibus subjectis Sacram Eucharistiam ministrare, si ipsæ velint. *Ib.* §. 19.

107 In electione Abbatissarum, quæ præsunt monasteriis Regularibus subjectis, tenentur Regulares monere Episcopum si velit interesse vel per se, vel per alium, ut ex cit. constit. Gregorii XV. quibus debet Episcopus manifestare suam voluntatem. At potest Episcopus in Synodo generaliter edicere, velle se interesse omnibus istis electionibus, ex quo satis manifestat suam voluntatem. *De Synod. diæc. lib.* 5. *cap.* 12.

108 Monialium transitum de uno ad aliud monasterium cum Monialibus ultra montes concedit summus Pœnitentiarius, qui tamen facultatis hujus executionem Ordinarii arbitrio committit. Bulla *Pastor bonus tom.* 1. *bullar. n.* 95. §. 36.

109 Translatio Monialium ab uno ad aliud monasterium fieri jure nequit, nisi de licentia R. Pontificis, nisi exigente aliquo repentino casu, in quo rei necessitas exigat repentinum egressum: tunc enim etiam pro Monialibus Regularibus subjectis præter facultatem Prælati Regularis, Episcopi licentia in scriptis requiritur. Bulla S. Pii V. *incip.* Decori & honestati:::

110 Casus repentini indicantur in eadem Bulla, magnum incendium, infirmitas lepræ, ac epidemiæ, sive pestis; *de Synod. diæces. lib.* 9. *c.* 15. *nov. edit.* Non licet autem absque facultate Sedis Apostolicæ egressum hunc permittere, etiamsi possent occurrere casus alii, qui videantur æquipollere iis, quos S. Pius V. in sua constitutione expressit, ut si ex. gr. sit aliqua Monialis, ex qua prudenter timeri possit periculum scandali, ac perversionis aliarum, *ib.*

111 Ingressus in monasteria Monialium, quæ Regularibus subduntur, fieri debet de licentia Episcopi nulla obstante consuetudine in contrarium, ut post diligens examen decretum est, approbante Urbano VIII. *De Synod. diæc. lib.* 13. *c.* 12. §. 23. *nov. edit.* in quo etiam decreto statuitur, licentias Moniales illas alloquendi petendas esse ab Episcopo, non vero à Superiore Regulari.

112 Quoad censuras, seu pœnas in casibus occultis etiam violatæ clausuræ, vel in dispensando aliquo occulto defectu, major Pœnitentiarius confessarium Monialibus concedit. In casibus publicis clausuræ violatæ à Monialibus, vel ab aliis quibuscumque ad malum finem delinquentibus, non absolvit, nisi prius Ordinarius supplicarit, & casus à Congregatione super Episcop. & Regul. ad Pœnitentiarium delatus fuerit. Bulla *Pastor bonus* §. 37. 38. de supra *supra n.* 108. *

113 ☞ Libet paucis disserere de ecclesiæ disciplina circa clausuram Monialium.

114 Prior Bonifacius VIII. in notissimo *c.* Periculoso, *de stat. Reg. in* 6. generalem clausuræ legem Monialibus observandam præcipit, nam antea si quæ erant Moniales clausuræ legibus obnoxiæ, consuetudine potius particulari, quàm lege generali obligabantur, ut post *Thiers de clausura* notavit Benedict. XIV. *inst. eccles.* 29. *n.* 13.

115 At non obstante hac generali lege clausuræ à Bonifacio VIII. Monialibus omnibus injuncta, multa tamen
116 monasteria ei sese haud subjecere. Tantumque abest, ut ecclesia ante S. Pium V. de iis abolendis cogitaverit, ut Leo X. omnia ipsis concesserit privilegia ordinis, quem profitebantur, modo virginitatem servarent, ut perspicuum est ex constitutione 22. ejusdem.

117 S. Pius V. mox commemoratus prior cogitavit, & quidem serio de abolendis monasteriis hisce clausuræ legibus haud obnoxiis, in constitutione 8. In ea enim jussit, ut Episcopi cum Superioribus Regularibus ad clausuram redigerent monasteria; & si qua essent monasteria, quæ amplecti clausuram nollent, iis prohibuit, quominus ullas in futurum Moniales reciperent, ut patet ex sequentibus verbis ejusdem constit. §. 3. "Ceteris »autem omnibus sic absque emissione professionis & »clausura vivere omnino volentibus interdicimus, & »perpetuo prohibemus, ne in futurum ullam aliam »prorsus in suum ordinem, Religionem, Congregatio»nemve recipiant. Quod si contra hanc hujusmodi nos»tram prohibitionem, & decretum alias recipiant, eas »ad sic vivendum omnino inhabiles reddimus."

118 Reque ipsa una omnium fuit semper sententia, abolevisse S. Pium V. hæc sine clausura monasteria: Lezana *in summ. quæst. Reg. tom.* 2. *cap.* 14. *num.* 38. Rotar. *Theol. Reg. tom.* 3. *c.* 6. *n.* 13. & Benedict. XIV. *Inst. eccles.* 105. §. 2. *n.* 75.

119 Nihilominus plura remansere monasteria, quæ quamvis clausuræ legi se haud subjecissent, alias tamen receperunt, & recipiunt etiamnum.

120 Non destitit autem ecclesia semper, ac occasionem
121 habuit disserendi de hisce monasteriis sine clausura, declarare quod ea tolerabat, non item approbabat. Nec certe potest ipsa approbare, nisi supra allegata constitutio 8. S. Pii V. abrogetur; nam ad tramites hujus constitutionis "si hodie reperiantur, ut inquit, Rotarius »loco mox citato, tertiariæ collegialiter viventes, de»bent impediri, supprimi, & annullari, nisi professio»nem emittant cum quarto voto perpetuæ clausuræ."

122 Ex hoc autem quod monasteria hæc sine clausura ab ecclesia tolerantur dumtaxat, nequaquam vero approbantur, manavit, ut ea non amplius reputentur pro locis Religiosarum, adeoque non gaudeant exemptione illa à jurisdictione Episcopi, qua gaudent ordines, quos profitentur.

123 Ita primum præfinitum fuit à Sacr. Congregatione Episcoporum, & Regularium negotiis præposita in generalibus decretis anno 1616. publicatis, ut patet ex
124 §. 3. eorumdem.

Et ita in casibus particularibus rescripsere S. Congregationes, ut eas laudando, & sequendo tradunt Card.

Card. Petra *in comment. ad const. apost. const.* 15. *Martini V. n.* 19. & *seq.* Nicol. *in flosc. verb.* Clausura *n.* 38. Piasec. *in prax. Episc. part.* 2. *c.* 3. *art.* 7. *n.* 13. Matth. *in offic. curiæ c.* 57. *n.* 6. Benedict. XIV. *inst. eccles.* 29. *n.* 13. & *rursus inst. eccles.* 105. §. 2. *n.* 75. & *dubb. seq.*

125 Hæc ecclesiæ disciplina invariata mansit usque ad san. mem. Benedictum XIII. At hic in constitutione, *cui initium est*, Paterna ::: denuo hæc monasteria sine clausura subjecit Superioribus Regularibus ipsorum, eximque jurisdictione Episcoporum.

126 At placuit Clementi XII. anno 1732. in constitut. quæ *incip.* Romanus::: revocare constitutionem illam Benedict. XIII. Quam constitutionem Clementis XII. ob
127 oculos habens Benedictus XIV. "Quum hæc ita se ha»beant, inquit, *instit. eccles.* 105. §. 2. *n.* 79. & *seq.* »res tota ad eos limites restituenda est, quibus ante Be»nedictum XIII. concludebatur, & quos antea recen»sumus. Itaque redditur Episcopo pristina auctoritas, »quam in has tertiarias exercebat."

128 Reque ipsa consentanee ad mox dictam constitut. Clement. XII. novissime Sacr. Congregat. Episcoporum & Regularium negotiis præfecta, in *constitut.* 14. *Decemb.* 1759. Ordinario subjectum declaravit monasterium sine clausura oppidi Ravenspurgensis, tamen si profiteretur ipsum tertium Ordinem divi Francisci. ☞

ARTICULUS IV.

Moniales quoad ea, quæ concernunt accessum ad earum monasteria, & locutionem cum eis.

SUMMARIUM.

1 *Accessus ad monasteria Monialium sine rationabili causa est omnibus prohibitus.*
2 *Constitutio Bonifacii VIII. in cap.* Periculoso, *fuit innovata à Concil. Trident. & à S. Pio V.*
3 *Accessus ad monasteria Monialium non sumitur materialiter, sed formaliter pro aditu, & accessu ad illas alloquendas.*
4 *Accedentes ad Moniales sine rationabili causa, & legitima facultate, sive sint seculares, sive ecclesiastici, ordinarie peccant mortaliter.*
5 *Accessus ad Moniales potest ab ordinariis fieri casus reservatus.*
6 *Immo potest ab ipsis prohiberi sub pœna excommunicationis latæ sententiæ.*
7 *Notanter dicitur, quod peccant mortaliter* ordinarie, *ad denotandum, quod si accedant tantum semel, aut iterum sine scandalo, aut turpi fine, & absque contemptu Superiorum, peccant solum venialiter.*
8 *Patres & matres Monialium possunt eas licite alloqui sine licentia, non tamen diebus prohibitis.*
9 *Item etiam filii Monialium possunt proprias matres licite alloqui sine licentia.*
10 *Item fratres, & sorores seculares possunt sine licentia diebus non prohibitis alloqui suas sorores Moniales.*
11 *Prohibitio alloquendi Moniales non solet comprehendere conjunctos in primo, vel secundo gradu.*
12 *Regulares autem numquam possunt Moniales sibi conjunctas, aut aliàs intra clausuram degentes alloqui sine Ordinarii licentia.*
13 *Immo Episcopus non potest concedere Regularibus licentiam alloquendi Moniales, aut aliàs intra clausuram degentes, nisi sint eis conjunctæ in primo, vel secundo gradu, & quater tantum in anno cum quibusdam conditionibus necessario servandis.*
14 *Adducitur ad id decretum ejusdem Sacræ Congregationis Episc. jussu Sixti V. editum.*
15 *Adducitur aliud decretum ejusdem Sacræ Congregationis jussu Urbani VIII. editum. Vide tamen infra num.* 19. *ubi videtur permissum Episcopis, ut talem licentiam Regularibus concedere possint.*
16 *Regulares absque legitima facultate alloquentes Moniales, aut aliàs intra clausuram degentes etiam ab Episcopi jurisdictione exemptas, & ipsis Regularibus subjectas, peccant mortaliter, quamvis alloquantur per quodcumque modicum tempus, & transgressores possunt ab Ordinario coerceri sub excommunicationis, privationis vocis activæ, & passivæ, aliisque pœnis.*
17 *Adducitur ad id decret. Sacr. Congr. Concil. à Clement. IX. approbatum, & ejus jussu promulgatum.*
18 *Regulares sine legitima licentia alloquentes Moniales, seu aliàs intra clausuram degentes, peccant mortaliter, etiamsi alloquantur ob bonum finem.*
19 *Adducitur ad id decretum Sacr. Congr. Concilii.*
20 *Regulares, missi ad crates Monialium pro munere prædicationis obeundo, peccant mortaliter, & incurrunt censuras, & pœnas, si sine expressa licentia ad colloquendum immediate post concionem cum aliquibus, seu cum una tantùm, omnibus aliis audientibus, immiscceant sermones cum quæstionibus, vel dubiis spiritualibus, aut materiis ipsius concionis.*
21 *Adducuntur ad id decreta Sacr. Cong. Concilii.*
22 *Superiores Regulares, & confessarii Monialium non egent licentia Ordinarii ad alloquendas Moniales suæ curæ commissas.*
23 *Adducitur ad id decretum Sacr. Congreg. Episc. & Regul.*
24 *Et hæc procedunt, tam de Superiore Provinciali, quàm Locali, cui cura monasterii incumbit.*
25 *Quid de Vicario conventus.*
26 *Regulares in Gallia, ubi Moniales clausuram non observant, si eas alloquantur extra claustra, non incurrunt pœnas.*
27 *Sub decretis, quibus prohibetur Regularibus accessus ad Moniales, comprehenduntur etiam equites melitenses.*
28 *Unde Episcopus potest procedere contra ipsos, si accedant ad monasteria Monialium sine legitima facultate.*
29 *Episcopus potest imponere censuras, aliasque pœnas, non solum contra Regulares, sed etiam contra omnes Clericos, & seculares accedentes sine legitima facultate ad Moniales.*
30 *Episcopus potest imponere excommunicationem latæ sententiæ, & sibi reservatam, non solum contra quoscumque accedentes ad Moniales, sed etiam contra Moniales ipsas alloquentes cum illis etiam pro monasteriis exemptis.*
31 *Decreta interdicentia allocutionem cum Monialibus comprehendunt etiam Abbatissam.*
32 *Subcollectores accedentes ad Moniales sine legitima licentia, incurrunt eardem pœnas.*
33 *Judices non possunt sine legitima licentia accedere ad collocutorium Monialium ad interponendum decretum in contractu puellæ secularis existentis in monasterio.*
34 *Episcopi, aliique Prælati extra suam diœcesim non possunt licite accedere ad Moniales sine licentia Ordinarii loci, & Superioris illarum.*
35 *Canonici Cathedralis, & Capituli exempti, accedentes ad Moniales sine legitima facultate incurrunt censuras & pœnas.*
36 *Peregrini, & advenæ, si sine licentia loquantur cum Monialibus, incurrunt censuras & pœnas.*
37 *Pauperes ostiatim mendicantes, si accedant sine expressa licentia ad Moniales causa quærendi eleemosynam, secluso dolo, & scandalo, non incurrunt dictas censuras & pœnas.*
38 *Sic etiam dictas censuras, & pœnas non incurrunt famuli & famulæ sine expressa licentia deferentes munuscula ad Moniales jussu suorum Dominorum, seu Dominarum, dummodo id faciant sine dolo, & scandalo.*
39 *Non debet permitti magistris accessus ad monasteria ad effectum instruendi Moniales in sono & cantu: Nisi brevi tempore pro cantu Gregoriano.*

Non

40 *Non debet permitti Hebræis accessus ad Moniales.*

41 *Moniales Regularibus subjectæ alloquentes cum Regularibus, etiam ejusdem Ordinis, licentiam legitimam non habentibus, incurrunt censuras & pœnas à Conciliis Provincialibus, vel edictis episcopalibus appositas.*

42 *Regulares inventi alloquentes Moniales absque legitima facultate possunt ab Episcopo pœna carceris puniri.*

43 *Loquens cum Moniali de domo propinqua, aut via publica sita prope monasterium, probabilius incurrit censuras, & pœnas.*

44 *Item dictas pœnas, & censuras incurrit loquens cum Moniali per nutus, & signa.*

45 *Item dictas censuras, & pœnas incurrit, qui per interpositam personam loquitur in præsentia Monialis audientis, & per eamdem respondentis.*

46 *Item dictas censuras, & pœnas incurrit, qui loquitur cum Moniali audiente, sed non respondente.*

47 *Item dictas censuras, & pœnas incurrit, qui contra legem municipalem, seu diœcesanam id prohibentem, literas scribit ad Moniales; secus autem est dicendum pro illis diœcesibus, ubi non adest talis particularis prohibitio.*

48 *Item dictas censuras, & pœnas incurrit, qui sine legitima licentia contra legem municipalem, & Diœcesanam loquitur cum Novitiis, Educandis, aliisque fœminis intra clausuram degentibus.*

49 *Regulares sine legitima licentia loquentes cum prædictis etiam præscindendo à statuto synodali, aut edicto Episcopi, incurrunt pœnas latas à Sacra Congregatione, & à Summo Pontifice.*

50 *Licentiam concedere pro alloquendis Monialibus, & aliis personis intra clausuram degentibus, pro monasteriis Episcopo, vel Sedi Apostolicæ subjectis, ad quem spectet, remissive.*

51 *Licentiam concedere pro monasteriis exemptis, & Regularibus subjectis, ad quem spectet, remissive.*

52 *Talem licentiam concedere non competit Regularibus privative quoad Ordinarios.*

53 *Ubi licentia datur ab Episcopo, vel ejus Vicario, & Superiore regulari, non licet isti talem licentiam alterare, aliquid addendo, vel adimendo.*

54 *Talis licentia pro monasteriis in civitate existentibus debet primo loco subscribi ab Episcopo, seu ejus Vicario, & postea à Superiore regulari. Pro monasteriis autem in diœcesi existentibus debet priori loco subscribi à Superiore regulari, & postea à Deputato ab Episcopo.*

55 *Edicta vero quibus personis secularibus ad eadem monasteria Monialium prohibetur accessus, subscribenda, & publicanda sunt à solo Episcopo privative quoad Superiores Regulares.*

56 *Regulares pro alloquendis Monialibus etiam sibi subjectis in casibus permissis indigent licentia Episcopi loci, & Superioris Regularis.*

57 *Regulares Confessarii, & Superiores, sive Visitatores, si alloquantur Moniales extra præciram officii sui necessitatem, incidunt in pœnas privationis officiorum vocisque activæ, & passivæ, licèt non alloquantur ad malum finem: nec possunt rehabilitari per suos Superiores.*

58 *Habens licentiam loquendi cum una determinata Moniali non potest loqui cum aliis; sicuti Monialis non potest loqui, nisi cum illa persona, quæ in licentia nominatur.*

59 *Unde licentia concessa uni Regulari non extenditur ad socium.*

1 Accessus ad monasteria Monialium sine rationabili causa est prohibitus omnibus, sive Laicis, sive Clericis; *cap.* Monasteria 8. *de vita, & honestate Clericorum*, ibi: "Monasteria Sanctimonialium si quis Clericus sine manifesta, & rationabili causa frequentare præsumpserit, per Episcopum arceatur; & si non destiterit, ab officio ecclesiastico reddatur immunis (id est, suspendatur:) Et si laici, excommunicationi subdantur, & à cœtu fidelium fiant penitus alieni;" *c.* Periculoso *tunic. de statu Regul. in* 6. ibi: "Nullique aliquatenus inhonestæ personæ, nec etiam honestæ, nisi rationabilis causa existat, ac de illius, ad quem pertinuerit, speciali licentia ingressus, vel accessus pateat ad easdem."

Et talis constitutio Bonifacii VIII. *in dict. cap.* Periculoso fuit innovata à Concilio Tridentino *sess.* 25. *de Regul. & Monial. cap.* 5. ibi: Bonifacii VIII. *const. quæ incipit periculoso, renovans Sancta Synodus &c.* & à S. Pio V. in constitut. *incip.* Circa Pastoralis officii::: ibi: "Quam nos auctoritate Apostolica etiam approbamus, & innovamus in omnibus, & per omnia, ac illam districte observari mandamus."

Accessus ad monasteria Monialium non sumitur materialiter, sed formaliter, id est, intelligitur, & sumitur aditus, non quidem simpliciter ad monasteria Monialium materialiter, seu pro muris, & parietibus sumpta, sed aditus, & accessus ad ipsas Moniales causa illas visitandi, aut alloquendi, ac proinde in citatis Juribus non prohibetur accessus ad earum ecclesias, sed ad illarum colloquia, & aspectum sine rationabili causa, & legitima facultate, quod satis clare patet *ex citat. cap.* Periculoso :: dum ibi loco *Monasterii* dicitur *ad eardem*, scilicet Moniales, ibi: *Nulli . . . . accessus pateat ad easdem*; Sic Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *c.* 10. *n.* 24. Sanchez *lib.* 6. *moral. c.* 16. *n.* 112. Rodriquez *tom.* 1. *q.* 45. *art.* 2. §. Advertendum::: Bonacina *de clausura q.* 3. *punct.* 1. *n.* 1. & 2. Pellizar. *de Monial. c.* 5. *sect.* 5. *n.* 195. Donat. *prax. rer. Regular. tom.* 4. *tract.* 6. *n.* 1. & 2. & alii passim.

Accedentes ad Moniales sine rationabili causa, & legitima facultate, sive sint Seculares, sive Ecclesiastici, ordinarie peccant mortaliter; Rodriquez *loc. cit. art.* 4. Miranda *de Monial. quæst.* 4. *art.* 1. Bonacina *loc. cit. part.* 3. *num* 1. Pellizar. *loc. cit. n.* 199. D. Cajetanus de Alexandris *in Confessario Monialium cap.* 7. §. 10. *quæst.* 2. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *n.* 27. Tamburinus *de Jure Abbatissar. disp.* 25. *quæst.* 6. *in principio*, & alii. De ratione enim legis est, ut in materia gravi obliget sub mortali, ut tradunt communiter Doctores in materia de legibus: Constat autem, quod lex prohibens accessus ad Moniales ex genere suo est de re gravi, ut colligitur ex gravitate finis in ea intenti; unde accessus ad Moniales potest ab Ordinario fieri casus reservatus, ut decrevit Sac. Cong. Episcop. & Regul. *in Bonon.* 26. *Octob.* 1604. Immo potest ab ipsis prohiberi sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ut decrevit Sac. Cong. Concil. *in Viterb.* 26. *Jun.* 1627. & Sacr. Cong. Episc. *in Urbinaten.* 10. *Maji* 1663. & *in una civitatis Castelli* 16. *Jan.* & 10. *Julii* 1699.

Notanter autem dicitur, quod peccant mortaliter *ordinarie*, quia ordinarie accedentes ad Moniales sine rationabili causa, & legitima facultate, solent accedere cum scandalo, seu turpi fine, aut contemptu Superiorum; at vero, si accedant tantum semel, aut iterum, seclusis dictis circumstantiis, peccant solum venialiter, ut docent Sanchez *in Summa lib.* 6. *cap. num.* 119. Lezana *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 36. Sanctorus *in Con. Min. cap.* 11. *statut.* 7. *quæst.* 1. Navarrus, Lezama, Rodericus, & alii plures.

Patres, & matres Monialium possunt eas licite alloqui sine licentia, non tamen diebus prohibitis. Sacr. Congr. Episcop. & Regul. 15. *Jan.* 1616. apud Gavant. *in Manual. Episcop. verb.* Monialium collocutio *num.* 7. Item etiam filii Monialium possunt proprias matres licite alloqui sine licentia. Ead. Sacr. Congr. Episcop. 15. *Mart.* 1619. apud eumdem *ib. n.* 8.

Item fratres & sorores seculares possunt sine licentia diebus non prohibitis alloqui suas sorores Moniales. Ead. Sacr. Congr. 20. *Septemb.* 1593. apud Eminentiss. Bellarm. *in suis declarationibus ad decreta Sacr.* Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 5. *de Regular. & Monial.* ibi: "E che li padri, è madri, fratelli, è sorelle carnali, fuori però della Quaresima, è dell' Avvento, è delli giorni che le Monache si comunicheranno, possino senz' altra licenza parlare con le loro figlie, è sorelle una volta la settimana solamente."

11 Unde advertendum est, quod prohibitio alloquendi Moniales non solet comprehendere seculares conjunctos in primo, vel secundo gradu, ut decrevit ead. Sac. Congr. *in Verulana* 10. *Febr.* 1599.

12 Regulares autem numquam possunt Moniales sibi conjunctas, aut alias intra clausuram degentes alloqui sine Ordinarii licentia: Sacr. Congr. Episcop. & Regul. 12. *Kalend. Decemb.* 1623. & 6. *Novemb.* 1648. &

13 23. *Jul.* 1649. Immo Episcopus non potest concedere Regularibus licentiam alloquendi Moniales, aut alias intra clausuram degentes, nisi sint ejus conjunctæ in primo, vel secundo gradu; & quater tantum in anno pro die, & hora certa, & extra Adventum, & Quadragesimam, Feriam sextam, Sabbatum, Vigilias, & dies Festos; quæ licentia subscribi debet etiam à Superiore Regulari pro Monialibus sub Regularium gubernio existentibus, item registrari, & Confessario consignari, qui assistat cum auscultatricibus; ita expresse Sacr. Congr. Episcop. *justu* Urbani VIII. 12. *Kalend. Decemb.* 1623. in decreto reformativo alterius decreti jussu Sixti V. editi, ubi prohibebatur Regularibus Moniales alloqui sine expressa licentia ejusdem Sacræ Congregationis, quæ decreta, ut ab omnibus commode legi possint, hic ad literam dantur.

Decretum Sacræ Congregationis Episcop. & Regular. super accessu Regularium ad monasteria Monialium justu Sixti V. editum Nonis Maji 1590.

14 Illustrissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales Sacræ Regularium Congregationis Præfecti ad occurrendum scandalis, quæ contingere possunt, aliisque justis, & rationabilibus causis animum pie moventibus, de speciali, & expresso mandato S. D. N. Sixti Divina Providentia Papæ V. vivæ vocis Oraculo eis facto decreverunt, & mandaverunt, nulli posthac Religioso cujuscumque ordinis, gradus, qualitatis, & dignitatis existat (Superiore, cui monasterii, seu domus cura incumbit, Visitatore, vel Visitatoribus, Confessarioque Ordinario, & Extraordinario, cum ad tempus deputabitur, dumtaxat exceptis) licere absque licentia expressa ejusdem Sacræ Congregationis accedere ad monasteria, seu domus quarumcumque Monialium, vel sororum, sive sui, sive alterius cujusvis Ordinis, ad colloquendum, sive tractandum cum eis; quod si aliquando mandato sui Superioris aliquos Religiosos ad prædicandum verbum Dei, vel ad celebrandas missas in ipsarum Monialium, seu sororum ecclesiis, sive oratoriis exterioribus, sive extra clausuram existentibus mitti contigerit, prohibuerunt, ne dicti Religiosi, ullo quæsito colore, Moniales, sorores, aut quamlibet personam, intra clausuram degentes, alloqui possint.

Quæ omnia, & singula sub pœnis privationis officiorum, ac vocis activæ, & passivæ ipso facto incurrendis, aliisque ejusdem Congr. arbitrio, præceperunt inviolabiliter observari.

Decretum ejusdem Sacr. Congr. Episcop. & Regular. jussu Urbani VIII. editum 12. *Kalend. Decemb.* 1623. *quo illud Sixti V. jussu editum moderatur.*

15 Cum aliàs de anno 1590. per Sacram Cardinalium negotiis Regularium Præfectorum Congregationem de mandato fel. rec. Sixti Papæ V. circa accessum Regularium cujuscumque Ordinis ad Monialium monasteria, fuerit decretum, quod nulli Religioso cujuscumque Ordinis, Gradus, Qualitatis, & Dignitatis existat (Superiore, cui monasterii, seu domus cura incumbit, Visitatore, vel Visitatoribus, Confessarioque Ordinario, & Extraordinario, cum ad tempus deputabitur, dumtaxat exceptis) liceat absque licentia expressa ejusdem Sacræ Congregationis accedere ad monasteria, seu domus quarumcumque Monialium, vel Sororum, sive sui, sive alterius cujusvis Ordinis, ad colloquendum, sive tractandum cum eis; quod si aliquando, mandato sui Superioris, aliquos Religiosos ad prædicandum verbum Dei, vel ad celebrandas missas in ipsarum Monialium, seu sororum ecclesiis, sive oratoriis exterioribus, sive intra clausuram existentibus, mitti contigerit, prohibuerunt ne dicti Religiosi ullo quæsito colore, Moniales, sorores, aut quamlibet aliam personam, intra clausuram degentes, alloqui possint, sub pœna privationis officiorum, ac vocis activæ, & passivæ ipso facto incurrendis, aliisque ejusdem Sacræ Congregationis arbitrio; fueritque postmodum declaratum, etiam Equites S. Joannis Hierosolymitani sub eodem decreto comprehendi, & quoscumque contrafacientes, ab alio, quàm ab Apostolica Sede, aut à Sacra Congregatione absolvi, & rehabilitari non posse, amplissimi ejusdem Sacræ Congregationis Patres decreta hujusmodi innovanda, & inviolabiliter observanda statuerunt. Verum, quia experientia compertum est, interdum ob pias, & rationabiles causas, easque (ita ferente casu) repentinas, ut ab eadem Sacra Congregatione licentiam expectari, summe incommodum, vel inutile sit Regularibus supradictis colloquendi cum Monialibus sibi attinentibus, necessitatem obvenire, facto verbo cum Sanctissimo Domino Nostro Urbano VIII. & de Sanctitatis Suæ expresso ordine, & mandato, facultatem tribuerunt imposterum Locorum Ordinariis, ut quatenus sibi visum fuerit in Domino expedire, licentiam concedere possint per quatuor vices ad summum quolibet anno cuicumque Regularium, ut Moniales sibi in primo, & secundo tantum consanguinitatis gradu conjunctas convenire, & alloqui possit. Id vero non aliter, quàm servata forma infrascripta ad unguem; ut id nullo modo liceat diebus Festivis, aut in Adventu, Quadragesima, Feria sexta, Sabbato, & Vigiliis; prædictaque licentia obtenta ab Ordinario, & ab alio, ad quem spectet eam concedere, assignetur Confessario Ordinario monasterii, qui penes se retinere debeat, isque associet, & præsens sit, & auscultatrices de more, non autem aliæ assistant, prædictaque licentia pro die, & hora certa, & in scriptis concedatur, in librisque Cancellariæ ejusdem Ordinarii adnotetur. Quod si prædicti Locorum Ordinarii per plures vices, vel in ulteriori gradu conjunctis, aut aliter, quàm servata forma supradicta, licentias concesserint, vel permiserint, sciant se intentionis Sanctissimi Domini Nostri, & Sacræ Congregationis transgressores, judiciumque reformident: Regulares autem pœnis in supradicto decreto contentis, ac si nullam licentiam obtinuissent, eo ipso se noverint esse addictos, & arbitrio Sacræ Congregations severius puniendos. Romæ 12. *Kalend. Decemb.* 1623. *Vide tamen infra num.* 19. *ubi videtur permissum Episcopis, ut talem licentiam Regularibus concedere possint.*

16 Regulares absque legitima facultate alloquentes Moniales, aut alias personas intra clausuram degentes, etiam ab Episcopi Jurisdictione exemptas, & ipsis Regularibus subjectas, peccant mortaliter; quamvis alloquantur per solum quadrantem horæ cum dimidio, horologio arenario mensuratum, seu per quodcumque modicum temporis spatium; & transgressores possunt ab Ordinario, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, coerceri sub excommunicationis, privationis vocis activæ, & passivæ, aliisque contra Regulares accedentes sine licentia ad monasteria Monialium statutis pœnis, ut expresse declaravit Sacr. Congregat. Concil. approbante Clemente IX. ut infra.

17 "Die 11. Maji 1669. Sacr. Congreg. Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concil. Trid. interpretum, habita notitia, quod nonnulli Regulares absque licentia crates monasteriorum Monjalium adire, & frequentare non dubitent, prætendentes non esse interdictum per breve tempus etiam usque ad quadrantem horæ cum dimidio, quod Horologio arenario aliquando metiuntur, Moniales, aliasque personas in clausura existentes alloqui, & hanc opinionem tamquam tutam affirment, disseminent, & forsan etiam scriptis evulgent, proprias graviter illaqueantes conscientias, & scandala confoventes, ad hujusmodi perniciosos errores eliminandos, opinionem prædictam improbans, rejiciens, ac damnans declaravit, Regulares cujuscumque Ordinis, Militiæ, Societatis, Congregationis, & Instituti, etiam de quibus specialis mentio foret ha-

»benda, qui monasteria Monialium, quamvis ab Ordi-
»narii jurisdictione quomodolibet exempta, ac etiam ipsis
»regularibus subjecta, vel aliàs speciali mentione digna,
»absque legitima facultate accedunt, colloquendo etiam
»per quodcumque modicum temporis spatium cum
»Monialibus, aut aliis intra clausuram degentibus, pec-
»care mortaliter, eosque sub excommunicationis, pri-
»vationis vocis activæ, & passivæ, aliisque contra regu-
»lares accedentes sine licentia ad monasteria Monialium
»statutis pœnis, posse ab Ordinario tamquam Sedis
»Apostolicæ Delegato coerceri. Et die 7. Junii ejusdem
»anni, facta relatione Sanctissimo Domino Nostro, Sanc-
»titas sua præsentem declarationem approbavit, ac ty-
»pis dari, & servari jussit." = A Cardin. Celsus Præ-
fectus. = Loco ✠ Sigilli. = *S. Brancacius Archiepisc. Adrianopolis Secret.*

18 Regulares sine legitima licentia alloquentes Moniales, seu alias intra clausuram degentes, peccant mortaliter, etiamsi alloquantur ob bonum finem, ut expresse declaravit Sacr. Congr. Concil. ut infra.

Spoletana accessur ad monasteria.

19 "Etsi Sacr. Congr. Eminentissimorum S. R. E. Car-
»dinalium Concilii Tridentini Interpretum sub die 11.
»Maji 1669. aperte declaravit, Regulares, qui ad mo-
»nasteria Monialium absque legitima facultate acce-
»dunt, colloquendo etiam per quodcumque modicum
»temporis spatium cum Monialibus, aut aliis intra clau-
»suram degentibus, peccare mortaliter, hanoque decla-
»rationem Sanctissimus Dominus approbaverit, ac typis
»dari, servarique jusserit: quia tamen nonnulli sunt,
»qui declarationem hujusmodi perperam interpretantes,
»verumque sensum subvertentes, varia confingendo so-
»phismata, asserunt, accedentes ad bonum finem non
»peccare mortaliter, & declarationem præfatam non
»obligare sub mortali contendunt, ad omnem tollen-
»dam dubietatem resolvendum.

Primo. »An Regulares accedentes ad colloquendum
»cum Monialibus sine licentia Episcopi peccent mor-
»taliter?

Secundo. »An peccent mortaliter saltem stante dict.
»declaratione Sacr. Congr. Concilii cum approbatione
»Sanctissimi?

»Die 26. Novemb. 1672. eadem Sacr. Congreg. ad
»utrumque respondit affirmative, etiam ex rationabili
»causa, quando non adest licentia &c." = P. Card.
de Alterius Præfectus. = Loco ✠ Sigilli. = *S. Archiepisc. Brancacius Episcop. Viserb. Secret.*

20 Regulares missi ad crates Monialium pro munere
prædicationis obeundo, peccant mortaliter, & incurrunt
censuras, & pœnas, si sine expressa licentia ad collo-
quendum, immediate post concionem cum aliquibus, seu
cum una tantum, omnibus aliis audientibus, immis-
ceant sermones cum quæstionibus, vel dubiis spiritua-
libus, aut materiis ipsius concionis, ut expresse decla-
ravit eadem Sacr. Congr. Concil. *ut infra.*

"Edita vix lege, statim illam eludere malitia exco-
»gitat; non ita pridem emanavit generale decretum arc-
»tissime prohibens colloquia Regularium cum Moniali-
»bus, quando jam super eo variæ interpretationes con-
»fingi cœperunt, aliæque nunc Bergomi suboriuntur:
»pro quarum resolutione supplicant Confessarii Monia-
»lium quærendo.

Primo. »An Regularibus missis ad crates Monialium
»pro munere prædicationis obeundo prohibitum sit sub
»peccato mortali, censuris, & pœnis &c. immediate
»post cum ipsis Monialibus absque expressa licentia ad
»colloquendum immiscere sermones cum quæstionibus,
»vel dubiis spiritualibus, aut materiis ipsius concionis?

Secundo. »An talis prohibitio intelligatur tam de
»collocutione cum aliquibus Monialium, quàm cum una
»tantum (omnibus tamen aliis audientibus) immediate
»post concionem?

»Die 21. Maji 1678. Sacr. Congr. Eminentissimo-
»rum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Inter-
»pretum ad utrumque respondit affirmative." Et ad id
facit novissima constitutio Clementis XII. *incipiens* Romanus Pontifex::: in qua revocat diversas facultates à Romanis Pontificibus per eorum vivæ vocis Oraculum, vel rescripta concessas; & tertiadecima revocata est sequens. XIII. "Facultas Regularibus alloquendi Mo-
»niales etiam consanguineas, aliasque personas intra
»clausuram degentes, absque peculiari Superiorum, ad
»quos quomodocumque spectat, licentia." Unde ca- 21
veant Regulares, ne sine tali licentia Moniales, alias-
que personas intra clausuram degentes, alloquantur;
cum prædictus Summus Pontifex inter alia id prohibeat:
"sub pœna excommunicationis, ac privationis officio-
»rum, dignitatum, ac quorumvis beneficiorum obtento-
»rum, vocis activæ, & passivæ, necnon inhabitatis ad
»audiendas Confessiones, & ad officia, dignitates, &
»Beneficia hujusmodi in futurum obtinenda, ipso facto
»absque ulla alia declaratione per transgressores respec-
»tive incurrenda, à quo nonnisi à Nobis, seu Romano
»Pontifice pro tempore existente, præterquam quoad
»excommunicationem præfatam in mortis articulo cons-
»tituti, absolutionis, dispensationis, seu rehabilitationis
»beneficium valeant obtinere." Sunt præcisa verba dictæ constitutionis, à nobis per extensum allatæ sub *verb.* Oracula vivæ vocis.

Superiores Regulares, & Confessarii Monialium non 22
egent licentia Ordinarii ad alloquendas Moniales suæ
curæ commissas; isti enim expresse excipiuntur in cit.
decretis editis jussu Sixti V. & Urbani VIII. ibi: "Su-
»periore, cui monasterii, seu domus cura incumbit, Vi-
»sitatore, vel Visitatoribus, Confessarioque ordinario,
»& extraordinario, cum ad tempus deputabitur, dum-
»taxat exceptis;" & declaravit Sacr. Congreg. Episc. *in Mediolanen.* 23. *Novemb.* 1592. ubi rescripsit Commissario Apostolico Observanti: "Che il soprascritto decreto
»(cioè fatto sotto Sisto V.) non comprende il Ministro
»delle Provincie, nè gli altri Superiori per quei monas-
»teri, che stanno sotto il governo, è cura loro." Et *in* 23
Caputaquen. 27. *Septemb.* 1641. rescribens Episcopo, ut publicatum edictum reformaret, ut infra: "Essendosi
»doluto appresso la S. C. il Ministro Provinciale delli
»Osservanti di cotesta provincia di Principato, che V.
»S. abbia con suo editto particolare prohibito sotto pe-
»na di scomunica riservata à se medesima, che nessu-
»na persona Secolare, è Regolare, ancorchè sia Con-
»fessore, ò Superiore del monastero di Gioja (soggetto
»alla detta Religione delli Osservanti) ò altro Minis-
»tro, ò Operario necessario, possa andare à parlare
»alle Monache, è entrar in clausura, eziandio per am-
»ministrare li Sacramenti, ò in altri casi di necessità,
»senza sua licenza; questi E. E. miei Signori mi hanno
»ordinato di scriverle, che se bene gli Ordinarj de' Luo-
»ghi possono sottoscrivere le licenze di parlar alle Mo-
»nache, ed entrare in clausura de Monasteri anco sog-
»getti à' Regolari, ancorchè per il passato siano state
»solite sottoscriversi da' Regolari solamente, come pre-
»tende esso Ministro, ciò si deve fare congiuntamente
»con l' istesso Superiore Regolare, è non s' intenda
»delli Confessori, ò Superiori delli Conventi de' Frati,
»che han cura del monastero, perchè, come potrà ve-
»dere da se stessa nel decreto stampato (& est verisi-
»mile eidem fuisse transmissum illud sub Sixto, vel
»Urbano) che se li manda qui aggiunto, detti Superio-
»ri, è Confessori sono eccettuati nella proibizione fatta
»dalla Sacr. Congr. sopra l' accesso de' Regolari a' Mo-
»nasterj di monache: onde V. S. potrà riformare il suo
»editto in questa conformità, per non darli occasione di
»giusto richiamo, che così la Sac. Cong. m' ha commesso
»di significarle, è Dio la preservi." Il Cardin. S. Onofrio.

Et hæc procedunt, tam de Superiore Provinciali, 24
quàm Locali, cui cura monasterii incumbit, ut clare ex
verbis decreti in dict. Caputaquen. ibi: "O Superiori
»delli Conventi de' Frati, che han cura del monaste-
»rio:" & ex verbis decreti *in dict. Mediolanen.* ibi:
»Non comprende il Ministro delle provincie, nè gli al-
»tri Superiori per quei monasterj, che stanno sotto il
»governo, è cura loro."

De Vicario autem Conventus eadem Sacr. Congre- 25
gatio per Episcopum Ripanum consulta sub *die* 1. *Septemb.*

temb. 1617. declaravit expresse, "Vicarium Fratrum
»absque Apostolicæ Sedis licentia Moniales alloquen-
»tem in pœnas in decreto generali contentas incidere,
»dummodo item Vicarius in Prioris absentia ejusdem
26 »Prioris officii munus non obeat:" Sic refert Barbosa
lib. 1. *Juris ecclesiastic. univers. cap.* 44. *num.* 265.
Ubi addit, quod factum decretum locum non habet
in Gallia, ubi Moniales clausuram non observant, ac
proinde Fratres alloquentes in eo regno Moniales ex-
tra claustra, pœnas non incurrunt, ut ead. Sacr. Congr.
declaravit, & rescripsit Generali Cappuccinorum sub die 15. *Mart.* 1594.

27 Sub decretis, quibus prohibetur Regularibus accessus ad monasteria, comprehenduntur etiam Equites Melitenses, utpote veri Regulares; Sacr. Congr. Episcop. & Regul. *in Tranen.* 28. *Jan.* 1603. *& in Decr. generali jussu Urbani VIII. ab eadem* Sacr. Congr. Episcop. & Regul. *edito* 12. *Kalend. Decemb.* 1623. ibi: "Fue-
»ritque postmodum declaratum, etiam Equites S. Joan-
»nis Hierosolymitani sub eodem decreto comprehendi."
28 Unde Episcopus potest procedere contra Equites Hierosolymitanos, seu Melitenses, si accedant ad monasteria Monialium contra formam dicti decreti generalis, ut resolvit Sacr. Congr. Episc. & Regul. *in Parmen.* 29. *August.* 1614. *& antea in una dict. Religionis* 18. *Februar.* 1605, ac etiam *in Neapolitana* 12. *Julii* 1599. apud Nicolium *in Floscul. verb.* Hierosolymitani *n.* 5. *ubi num.* 6. affert alia decreta de eorum punitione *in Januen.* 14. *Aug.* 1584. *& in Consentina* 21. *Jul.* 1640.

29 Episcopus potest imponere censuras, aliasque pœnas non solum contra Regulares, sed etiam contra omnes clericos, & seculares accedentes sine legitima facultate ad Moniales: Sacr. Congreg. Concil. *in Viterbien.* 26. *Jun.* 1627. & Sacr. Congr. Episcop. *in Urbinaten.* 30. *Maji* 1663. *& in una civitatis Castelli* 16. *Jan. &* 10. *Jul.* 1699. *arg. c.* Monasteria 8. *de vit. & honest. Cleric. in Tranen.* 13. *Jul.* 1618.

30 Episcopus potest imponere excommunicationem latæ sententiæ sibi reservatam, non solum contra quoscumque accedentes ad Moniales, sed etiam contra Moniales ipsas colloquentes cum illis, etiam pro monasteriis exemptis, & subjectis Regularibus, à qua excommunicatione nequeant Superiores Regulares absolvere, neque suos subditos, seu subditas incursas, ut expresse declaravit Sacr. Congreg. Concil. *in Viterbien.* 26. *Jun.* 1627. in decreto allato per extensum *art. antecedent. num.* 94. *& in Auximana* 26. *Jun.* 1658. apud Monacell. *part.* 2. *tit.* 15. *formul.* 15. *num.* 16. Ubi addit, quod Sacr. Congreg. Episcop. *in Anconitana* 8. *Novembr.* 1585. decrevit, quod Episcopus posset accessum ad Moniales prohibere etiam sub pœna corporis afflictiva.

31 Decreta interdicentia alloquutionem cum Monialibus comprehendunt etiam Abbatissam, ut pro quiete, & utilitate Monialium urbis decrevit Alexand. VII. const. *incip.* Sacrosancti::: in qua aperte declarat, quod sub nomine Monialium in hac materia locutionis veniunt *Abbatissæ, Priorissæ, Officiales monasterii*, & absolute censuit Sacr. Congr. Concil. *de anno* 1654. quæ ad dubium propositum per Commissarium Generalem Ordinis Minorum S. Francisci: "An Regulares ad dicta monas-
»teria accedentes, & cum Abbatissa alloquentes, incur-
»rant pœnas in eisdem decretis inflictas, quas incurrunt
»Regulares, qui accedunt & loquuntur cum aliis Mo-
»nialibus?" Respondit: *Regulares alloquentes cum Abbatissa incurrere easdem pœnas lib.* 19. *decretor. pag.* 425. apud Monacell. *part.* 2. *tit.* 15. *form.* 15. *n.* 17.

32 Subcollectores accedentes ad colloquendum cum Monialibus sine legitima licentia incurrunt easdem pœnas: Sacr. Congreg. Concil. *in Taurinen. & in Hipporegien.*
33 13. *Maji* 1628. Judices non possunt sine legitima licentia accedere ad collocutorium Monialium ad interponendum decretum in contractu puellæ secularis existentis in monasterio, aliàs multari possunt etiam pœna pecuniaria: Sacr. Cong. *in Anconitana* 18. *Nov.* 1645. *lib.* 17. *decr. pag.* 525.

34 Episcopi, aliique Prælati, dum extra suam diœcesim reperiuntur, non possunt licite accedere ad Moniales sine licentia Ordinarii loci, & Superioris illarum; & si accedant, incidunt in pœnas latas contra hujusmodi alloquentes sine dicta licentia: tales enim extra proprium territorium censentur quoad hoc ut personæ privatæ, sicuti præses extra suam provinciam; ita ex multis tenent Donat. *prax. rer. Regul. tom.* 4. *tract.* 6. *q.* 23. Tamburin. *doc. de Jure Abbatiss. disp.* 25. *quæst.* 10. D. Cajetanus de Alexandris *in confessario Monialium cap.* 7. §. 10. *q.* 6. ubi referunt sic decrevisse Sacr. C. C. *in Baren.* 20. *Mart.* 1619.

Canonici Cathedralis & Capituli exempti accedentes 35
ad Moniales sine legitima facultate incurrunt censuras, & pœnas ab Ordinariis latas contra hujusmodi accedentes sine licentia; Sperell. *decrét.* 21. *num.* 58. cum pluribus aliis ibi citatis, D. Cajetan de Alexandris *loc. cit. quæst.* 8. cum aliis ibi adductis, & alii passim; Episcopus enim in hac materia ex adductis procedit, ut Sedis Apostolicæ Delegatus, & omnes sibi subjicit, etiam privilegiatos & exemptos: & sic expresse decrevit Sacr. Congr. Episc. *in Lucenti* 19. *Jan.* 1618.

Peregrini, & advenæ, si sine licentia loquantur cum 36
Monialibus, incurrunt censuras & pœnas latas ab Ordinario contra hujusmodi alloquentes, quia Episcopus in concernentibus materiam clausuræ Monialium procedit, ut Sedis Apostolicæ Delegatus, non solum quoad loca, sed etiam quoad personas, ut patet ex declaratione Sacræ Congr. Conc. 20. *Mart.* 1619. allata *supra num.* 34. Adeoque peregrini, & advenæ in concernentibus materiam clausuræ subjiciuntur æque Episcopo, ac subjiciuntur Sedi Apostolicæ, & consequenter tenentur observare edicta Episcopi prohibentia accessum ad Moniales, non secus, ac si essent edita à Papa, & si contra faciant, incurrunt censuras & pœnas ab ipso latas: Sic absolute tenet D. Cajetanus de Alexandris *loc. cit. quæst.* 10. Donat. *loc. cit. quæst.* 22. *num.* 2. & alii contra Dianam, Pellizarius & alios, & sic decrevit Sac. C. Episc. *in Tranen.* 13. *Jul.* 1618.

Pauperes ostiatim mendicantes, si accedant sine ex- 37
pressa licentia ad Moniales causa quærendi eleemosynam seciuso dolo, & scandalo, non incurrunt dictas censuras & pœnas, quia præsumuntur accedere ex tacita licentia Episcopi, & in ipsorum brevissimo, & transeunte accessu cessant causæ finales, ob quas est facta hujusmodi prohibitio, & sic servat usus, & praxis communis; sic Donatus *loc. cit. quæst.* 25. D. Cajetanus de Alexandris *loc. cit. quæst.* 14. Pellizarius *loc. cit. cap.* 5. *num* 212. Sic etiam dictas censuras, & pœnas 38
non incurrunt famuli, & famulæ sine expressa licentia deferentes munuscula ad Moniales jussu suorum dominorum, seu dominarum, dummodo id faciant sine dolo, & scandalo, quia tales tenentur suis dominis obedire, & pro similibus casibus præsumitur licentia tacita Episcopi loci; Donat. *loc. cit. quæst.* 27. D. Cajetanus de Alexandris *l. c. q.* 14. Pellizarius *loc. cit. num.* 113. & alii.

Non debet permitti Magistris accessus ad monasteria 39
ad effectum instruendi Moniales in sono, & cantu, ut expresse declaravit Sacr. Congr. Episc. 13. *Sept.* 1583. his verbis: "Non permittatur accessus ad monasteria
»Monialium sub prætextu eas docendi sonum cymba-
»lorum, aut alterius instrumenti, aut musicam, vel
»cantum etiam ad crates." Sic referunt Pignatell. *tom.* 6. *consult.* 85. *n.* 216. Gavant. *in manual. Episcop. verb.* Monialium collocutio *n.* 4. Don. *loc. cit. q.* 26. Et Nicolius *in floscul. verb.* Musica *n.* 5. sic habet expresse: "Non
»conceditur, quòd Moniales possint à Viris doceri, ne-
»que cantum, neque sonum, neque ad crates, neque
»ad portas:" Sacr. Congreg. Episcop. *in Agrigentina* 23. *Aprilis* 1602. *& in Parmen.* 8. *Maji & in Regien.* 13. *Jul. ejusdem anni, in Maceraten.* 17. *Febr.* 1603. *in Messanen.* 10. *Jun. & in Anconitana* 15. *Septemb. ejusdem anni, in Neapolitana* 8. *Novembr.* 1604. *&* 5. *Jul.* 1647. Nisi brevi tempore pro cantu Gregoriano: ead. Sacr. Congr. Episc. 2. *Aug.* 1647. 15. *Jun.* 1649. 21. *Januar.* 1650. apud eumdem *loc. cit. num.* 5.

Non debet permitti Hebræis accessus ad Moniales; 40
Sacr. Congr. Episc. & Regul. *in Ravennaten.* 26. *Nov.* 1594. apud Nocol. *in flore. verb.* Hebræus *num.* 2. his verbis: "Non permittatur Hebræis accessus ad Monia-
»les,